

Ποιος είναι επιτέλους αυτός ο Ασημάκης Φωτήλας;

Ζητείται σχολή θεάτρου που να μπορεί να δεχτεί απείθαρχο σπουδαστή, να διαθέτει καθηγητές δασκάλους και όχι ξερόλες, να συνομιλεί με τις ανησυχίες μου χωρίς να τις αναθεματίζει, να αναμοχλεύει τα πάθη μου και όχι να τα ξορκίζει, να με ενθαρρύνει χωρίς να με νουθετεί κ.λ.π. κ.λ.π.

Αν μπορούσα στις αρχές του '80 να δημοσιεύσω αγγελία προς εύρεση σχολής θεάτρου, το περιεχόμενό της θα ήταν περίπου αυτό.

Απηνδησμένος από τις αυθεντίες, κατά δήλωσή τους και μόνο, αναζητούσα κάτι που να μην χειραγωγεί τον ενθουσιασμό μου και να μην εντάσσει την πειθαρχία σ'έναν στρατιωτικού τύπου κώδικα. Η αυτοπειθαρχία μου έφτανε. Δεν χρειαζόμουν την κηδεμονία αλλά την κατανόηση.

«Να πας στη σχολή της Χατζίκου»

«Προς τα πού πέφτει αυτή;»

«Είναι στα Εξάρχεια, στην Ασημάκη Φωτήλα»

«Και ποιος είναι αυτός ο Ασημάκης Φωτήλας;»

«Καλά εσύ δεν τρώγεσαι ρε μεγάλε!», έκλεισε απότομα τον σουρεαλιστικό μας διάλογο η φίλη μου.

Παρ' όλα αυτά εγώ το έψαξα στο λεξικό. Ο Ασημάκης Φωτήλας ήταν πρόκριτος των Καλαβρύτων, τι νομίζετε; που συμμετείχε στην επανάσταση του '21. Τον Μάρτιο του '21 πήρε μέρος στη συνέλευση της Αγίας Λαύρας όπου υποστήριξε την άμεση δράση κατά των Τούρκων. Με τον μαθησιακό μου ψυχαναγκασμό ικανοποιημένο, δρόμο παίρνω δρόμο αφήνω και εμπρός βήμα ταχύ για την Ασημάκη Φωτήλα. Σεπτέμβριος του '80.

Διασχίζω ένα διάδρομο, μετά ένα δωμάτιο και στο βάθος... όχι κήπος. Η κυρία Μάρθα μας, η μητέρα της Ευγενίας. Η εγγραφή και τα σχετικά.

Καθηγητές: Χατζίκου, Βαχλιώτης. Κωτσόπουλος και ολίγον Χατζηκουτσέλης.

Ολίγον γιατί, αν δεν με απατάει το αλτσχάιμερ, ο Πάνος στη διάρκεια της χρονιάς έπαψε να διδάσκει στο έτος μας. Από τον Πάνο Χατζηκουτσέλη θυμάμαι χαρακτηριστικά ότι μας υποχρέωσε με το καλημέρα να διαβάσουμε ένα άρθρο κάποιας εφημερίδας. Προφανώς για να μας ακούσει και να ανιχνεύσει τις ποιότητες της φωνής μας.

Κι εγώ αισθανόμουνα διαβάζοντας, πιθανώς την στήλη των διανυκτερευόντων φαρμακείων, ότι έπρεπε να τον μαγέψω με τη φωνάρα μου. Τοποθέτησα μια οχτάβα κάτω την ωνή μου για να τον πείσω ότι αφού διαβάζω με τέτοια μπασαδούρα μιαν αδιάφορη στήλη, φαντάσου με τον Άμλετ τι θα συνέβαινε.

Ο Βαχλιώτης προσφερόταν για να τον παρεξηγήσεις. Ανοιχτός εξ αρχής και αθυρόστομος, σε υποχρέωνε να τον αποκωδικοποιήσεις αν ήθελες να μάθεις. Αν έμενες κλεισμένος στην ευθιξία σου τα πράγματα γίνονταν δύσκολα. Η κατ' αρχήν ψυχρότητά του ήταν μια αντεστραμμένη συστολή και τρυφερότητα, που ένας άντρας σπάνια επιτρέπει στον εαυτό του.

Ο Κωτσόπουλος ήταν ψυχούλα. Έβλεπες έναν τεραστίων διαστάσεων άντρα να γελάει κάτω από τα μουστάκια του- που δεν είχε- και να σε βάζει στην περιπέτεια των μεγάλων τραγικών με την συγκίνηση του μύστη, την ταπεινότητα του εργάτη και τον ζήλο του ταμένου ανθρώπου. Ποτέ δεν θα ξεχάσω πόσο τσαλακώθηκε σ'ένα μάθημα γονατίζοντας και παίζοντας αυτός ο σεβάσμιος άρχοντας την Ιουλιέτα.

Ίσως αυτή η κίνησή του μου έδειξε για πρώτη φορά τόσο καθαρά ότι το θέατρο είναι ένα παιχνίδι, που αν αποφασίσεις να ασχοληθείς σοβαρά μαζί του πρέπει να παραιτηθείς από τις αγκυλώσεις της σοβαροφάνειας.

Πριν φτάσω στην Ευγενία θα ήθελα να κάνω μια στάση στο καφενείο της γωνίας της Ασημάκη Φωτήλα με την Σπυρίδωνος Τρικούπη. Εντάξει, δεν θα σας πω τίποτα για τον Τρικούπη, μην ανησυχείτε. Σας κατανοώ.

Σ' αυτό το καφενείο λοιπόν πίναμε το ουζάκι μας μετά το μάθημα, αλλά πολλές φορές και στα διαλείμματα μεταξύ των μαθημάτων, όταν είχαμε σεκλέτια και απογοητεύσεις.

Δεν μας «καθότανε» κάποιος ρόλος ή κανένα κορίτσι αν με εννοείτε. Γιατί σχολή θεάτρου χωρίς χτυποκάρδια στα θρανία της... δεν λέει.

Και να που έφτασα στην αγαπημένη μας Ευγενία. Η Ευγενία συνήθως χαμογελούσε και ενώ την θεωρούσες αφημένη, παγιδευμένη στο γέλιο της εκείνη σε μετρούσε.

Και σε μετρούσε καλά. Σε έγδυνε κι εσύ δεν έπαιρνες χαμπάρι. Αισθανόσουν ασφαλής εσύ μέσα στην πανοπλία σου αλλά το λέιζερ της Ευγενίας ήταν πολύ διεισδυτικό, το ραντάρ της τελευταία λέξη της τεχνολογίας.

Αν και υποχρεωμένη να κρατάει ισορροπίες που δεν τις παραβίαζε, μπορούσες να διακρίνεις αυτό που την γοήτευε και αυτό που την «σκότωνε». Την γοήτευε η σεμνότητα και η συνέπεια και απεχθανόταν τον ναρκισσισμό και την τζάμπα μαγκιά. Πάλευε με τις ώρες στο μάθημα του αυτοσχεδιασμού με δεκτικούς και ανεπίδεκτους, που όμως πάσχιζε να τους εντάξει κι αυτούς στο συλλογικό σχέδιο με αυταπάρνηση. Όταν έβλεπε να συμβαίνει κάτι καλό έλαμπε και όταν χτύπαγε στου κουφού την πόρτα επέμενε διακριτικά για να μας αποδείξει ότι κανένας δεν είναι τελείως κουφός. Λίγο βαρήκος μπορεί, αλλά κουφάλογο όχι. Δεν μπορεί... στο τέλος θα ακούσει.

Κι έτσι πολλοί κουφοί άρχισαν να ακούνε-θαύμα, θαύμα- πολλοί διστακτικοί να ανοίγονται στο παιχνίδι, πολλοί δύσκαμπτοι να λύνονται.

Όλα αυτά τα θυμάμαι χωρίς την ακράτεια μιας νοσταλγίας που γερνάει και χωρίς την υπερβολή που ψευτίζει το όντως ωραίο. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, η μνήμη μας είναι η ικανή και αναγκαία συνθήκη για να τα βγάλουμε πέρα με αυτούς που απεργάζονται τον φυσικό μας αφανισμό. Η μνήμη μας είναι ο ιστός που υφαίνει σε ποιότητες ακριβού μεταξιού την συλλογική αντεπίθεση των ανθρώπων που θέλουν να παραμείνουν άνθρωποι.

Σ' ευχαριστώ όνομα και πράγμα Ευγενία εκ μέρους όλων των μαθητών που πέρασαν από την σχολή σου. Δεν έχω πάρει βέβαια την άδειά τους, αλλά πού να τους ψάχνω τώρα;

Ήτανε και τόσοι πολλοί άλλωστε!

ΚΙΜΩΝ ΡΗΦΟΠΟΥΛΟΣ